

A1.α.

1-α

2-β

3-β

A1.β.

«παρ' ἧν»: αναφέρεται στη λέξη «ὁδόν»

«ὕπερ' ὧν»: αναφέρεται στη λέξη «παραφράγματα»

B1. Με το ρήμα «ἀπείκασον» ο Σωκράτης μάς εισάγει στην παρομοίωση ή μεταφορά του σπηλαίου: παρομοιάζει τον κόσμο με σπηλιά και τους ανθρώπους με δεσμώτες. Το ρήμα *ἀπείκάζω* σημαίνει απομιμούμαι, απεικονίζω, παρουσιάζω μέσα από μια παραβολή/σύγκριση. Η χρήση του συγκεκριμένου ρήματος στην αρχή της αφήγησης, που είναι γνωστή ως ο «(πλατωνικός) μύθος του σπηλαίου», σηματοδοτεί την έναρξη ενός λόγου αλληγορικού. Μια αλληγορία συνεπάγεται πως όσα λέγονται έχουν και ένα άλλο επίπεδο σημασιών, πως οι λέξεις, οι έννοιες και οι περιγραφές έχουν πέρα από την κυριολεκτική τους και μια συμβολική σημασία. (σχόλιο από Φάκελο Υλικού). Η αλληγορία, επομένως, είναι ένας εκφραστικός τρόπος με τον οποίο ο συγγραφέας άλλα λέει και άλλα εννοεί. Πρόκειται, συνεπώς, για συνεχή μεταφορά ή παρομοίωση. Ο Πλάτωνας τη χρησιμοποιεί για να κάνει πιο κατανοητές δύσκολες φιλοσοφικές έννοιες και για να κερδίσει την προσοχή και το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Με τη φράση «*παιδείας τε περί καὶ ἀπαιδευσίας*» ορίζεται μια πρώτη θεματική για τον μύθο του σπηλαίου: ο Πλάτων θα μιλήσει αλληγορικά περί παιδείας (και έλλειψη παιδείας). Στην *Πολιτεία* γενικότερα η αναφορά στην παιδεία γίνεται πάντα σε σύνδεση με την ηθική διαπαιδαγώγηση των πολιτών. Στον μύθο του σπηλαίου, ειδικότερα, η αναφορά στην παιδεία έχει και γνωσιολογικό περιεχόμενο: πώς μπορεί ο άνθρωπος να γνωρίσει την αλήθεια, και μάλιστα το αληθινά υπαρκτό;

Αρχικά, ο Σωκράτης καλεί τον Γλαύκωνα να φανταστεί ανθρώπους να ζουν μέσα σ' ένα σπήλαιο. Αυτοί οι άνθρωποι είναι αλυσοδεμένοι στα πόδια και στον λαιμό, έτσι ώστε να μένουν ακίνητοι και να κοιτούν μόνο μπροστά. Μέσα στη σπηλιά, αλλά ψηλότερα από τους αλυσοδεμένους και πίσω τους καίει μια φωτιά. Μεταξύ της φωτιάς και των δεσμοτών υπάρχει δρόμος, παράλληλα στον οποίο είναι χτισμένος ένας μικρός τοίχος. Πίσω από αυτόν κινούνται άνθρωποι φορτωμένοι με διάφορα αντικείμενα, που προεξέχουν από τον τοίχο. Λόγω της φωτιάς, οτιδήποτε διαδραματίζεται πίσω από την πλάτη τους αναπαριστάνεται ως σκιά στον απέναντι τους τοίχο. Καθώς οι άνθρωποι

αυτοί σε ολόκληρη τη ζωή τους τα μόνα πράγματα που έχουν δει είναι οι σκιές των πραγμάτων, έχουν την εντύπωση ότι τα απεικάσματα που βλέπουν πάνω στον τοίχο είναι αληθινά και ότι οι ήχοι που ακούγονται εντός του σπηλαίου προέρχονται από αυτά.

Στην παραστατική εικόνα των αλυσοδομένων μέσα στην υπόγεια σπηλιά, παρουσιάζεται ο άνθρωπος της δόξας, της πλάνης, του περιορισμένου οπτικού πεδίου, της εξαναγκασμένης όρασης. Ο άνθρωπος, που εκλαμβάνει ως κάτι πραγματικό τη θέα της σκιάς των πραγμάτων, αγνοεί την αλήθεια και είναι ανίκανος για ουσιαστική βοήθεια προς το σύνολο. Η εικόνα των αλυσοδομένων αισθητοποιεί τον άνθρωπο της εικασίας, της δόξας, τον δέσμιο της πλάνης. Αυτός ο άνθρωπος μόνο κακό μπορεί να προκαλέσει, αφού αδυνατεί να υπηρετήσει τόσο το ιδιωτικό όσο και το δημόσιο καλό.

B2.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ
- Εγκλωβισμός των ανθρώπων - Ψευδής πραγματικότητα - Πολίτες που αγνοούν	- Πλάτων: οι αισθήσεις παραπλανούν ≠ Όργουελ: οι αισθήσεις αποτελούν πηγή αλήθειας - Πλάτων: ο αισθητός κόσμος είναι ψεύτικος ≠ Όργουελ: ο υλικός κόσμος είναι αληθινός - Πλάτων: οι δεσμώτες είναι παθητικοί ≠ Όργουελ: ο Γουίνστον επιχειρεί να απελευθερωθεί - Πλάτων: οι δεσμώτες δεν συνειδητοποιούν την πραγματικότητα ≠ Όργουελ: ο Γουίνστον την αντιλαμβάνεται

B3.

- οισοφάγο
- φόρος
- φορέματα

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ:

Κτίριο 1: Γραμβούσης 5 & Καγιαμπή, Κέντρο Ηρακλείου, τηλ./fax: 2810 285 726

Κτίριο 2: Λεωφόρος Κνωσού 187, Άγιος Ιωάννης, τηλ: 2810 212 333, www.1na.gr

ΑΘΗΝΑ:

Κτίριο 1: Ησιόδου 18 (Άλιμος-Αγ. Δημήτριος), τηλ.: 2109913433

Κτίριο 2: Θεομήτορος 54 & Αργυροστολίου 126, τηλ.: 2109820561, www.ena.edu.gr

4. φέρσιμό

5. φερέφωνό

B4.

1-Λάθος

2-Λάθος

3-Σωστό

4-Σωστό

5-Λάθος

Γ1. Παρατηρούσε τον εαυτό της συχνά, εξέταζε όμως και αν κάποιος άλλος την έβλεπε, και πολλές φορές έριχνε το βλέμμα της και στη σκιά της. Όταν, όμως, πλησίασαν περισσότερο τον Ηρακλή, η μία, που προηγουμένως ειπώθηκε, πλησίασε με αυτόν τον τρόπο, η άλλη, επειδή ήθελε να έρθει πρώτη, έτρεξε στον Ηρακλή και είπε. Σε βλέπω, Ηρακλή, να απορείς ποιο δρόμο για την ζωή σου να ακολουθήσεις. Εάν, λοιπόν, αφού με κάνεις φίλη σου, θα σε οδηγήσω στον πιο ευχάριστο και εύκολο δρόμο, και αφενός θα γευτείς /απολαύσεις όλα τα καλά, αφετέρου θα ζήσεις χωρίς την εμπειρία των δυσκολιών.

Γ2. Μπροστά στον Πρόδοκο εμφανίστηκαν δύο γυναίκες

Η μία (Αρετή):

- Ήταν ευπρεπής στην όψη και ευγενής στη φύσει.
- Κοσμημένη στο σώμα με καθαριότητα, στα μάτια με αιδώ, στη συμπεριφορά με σωφροσύνη και φορούσε λευκό ρούχο.

Η άλλη (Κακία):

- Καλοθερμμένη, με χυμώδη σωματότυπο.
- Στολισμένη, ώστε να φαίνεται πιο λευκή και κόκκινη από ό,τι πραγματικά ήταν, στη συμπεριφορά ώστε να φαίνεται πιο στητή από τη φύση της, είχε επίμονο βλέμμα και φορούσε τέτοιο ρούχο ώστε να λάμπει η νεανική της ομορφιά.

Γ3.α.

γυναίκας: γυναικός

φύσει: φύσεως

σῶμα: σώματος

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ:

Κτίριο 1: Γραμβούσης 5 & Καγιαμπή, Κέντρο Ηρακλείου, τηλ./fax: 2810 285 726

Κτίριο 2: Λεωφόρος Κνωσού 187, Άγιος Ιωάννης, τηλ: 2810 212 333, www.1na.gr

ΑΘΗΝΑ:

Κτίριο 1: Ησιόδου 18 (Άλιμος-Αγ. Δημήτριος), τηλ.: 2109913433

Κτίριο 2: Θεομήτορος 54 & Αργοστολίου 126, τηλ.: 2109820561, www.ena.edu.gr

καθαρότητι: καθαρότητας

Γ3.β.

«φανῆναι»: φάνηθι

«μεγάλας»: μειζόνων

«ἰδεῖν»: ὀψομένη

«ἐπισκοπεῖν»: ἐπεσκόπει

«ἄξω»: ἀγάγωμεν

«οὐδενός»: οὐδεμιᾶ

Γ4.α.

«ἰδεῖν»: τελικό απαρέμφατο της αναφοράς από το «εὐπρεπῆ»

«τῆς φύσεως»: ονοματικός ετερόπτωτος, γενική συγκριτική, β' ὅρος σύγκρισης στο «ὀρθοτέραν»

«τῷ Ἡρακλεῖ»: αντικείμενο στο απαρέμφατο «προσδραμεῖν»

«ἀποροῦντα»: κατηγορηματική μετοχή που αναφέρεται στο αντικείμενο «σε» του ρήματος «ὀρῶ» από το οποίο εξαρτάται

«φίλην»: κατηγορούμενο του αντικειμένου «ἐμέ»

«τῶν χαλεπῶν»: γενική αντικειμενική στο «ἄπειρος»

Γ4.β. «εἴ τις ἄλλος αὐτὴν θεᾷται»: δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση ολικής αγνοίας, μονομελῆς. Εκφέρεται με οριστική («θεᾷται»), γιατί εκφράζει το πραγματικό και λειτουργεί ως αντικείμενο στο «ἐπισκοπεῖν».